

Årsberättelse 2024

Innehåll

Förord	4
En deltagare berättar: Robin	5
Vad är folkhögskola?	6
Ett demokratiskt uppdrag:	6
Statens fyra syften med folkbildningen	6
Folkbildningsutredningen föreslår en ny målstruktur	6
En unik del av utbildningssystemet	7
Hur finansieras folkhögskolor?	8
Statsbidrag	8
Vad är en deltagarvecka?	9
Riktade bidrag	9
Utökade och minskade platser	9
Regionbidrag till folkhögskolor	9
Mobilitetsstöd	10
Skånes folkhögskolor	11
Skånes folkhögskolor i samverkan	12
Internat – en del av pedagogiken och samhället	14
Samverkan möter gemensamma utmaningar	15
Folkhögskolan bidrar till att utjämna Skånes utbildningsklyftor, bryta utanförskap och skapa samhällsengagemang	15
Två överenskommelser visar vägen	15
Överenskommelsen om folkbildning i Skåne	15
Samverkan med Region Skåne	16
Samverkan med lärosätena ger kunskap om varandra och kompetensutbyte	16
Yrkesutbildningar på folkhögskola möter Skånes behov av kompetensförsörjning	16
En deltagare berättar: Anna	18
Folkhögskola som resurs för Arbetsförmedlingen	19
Folkhögskola breddar rekryteringen till kulturlivet	19
En deltagare berättar: Noel	20
Projekt	21
”Vägen” skapar hållbara metoder	21
”Unga inkluderar” utvecklar former för samverkan med kommunen	21
I ”Stegen” kommer arbete och studier närmre	22
Kursutbud och deltagare	24

Unika deltagare per kurstyp i Skåne.....	24
Allmän kurs	24
Några fakta om deltagarna på allmän kurs i Skåne	25
Särskild kurs	25
Några fakta om deltagarna på särskild kurs i Skåne år 2024	26
Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF)	26
Några fakta om deltagarna på SMF i Skåne år 2024.....	27
Etableringskurs.....	27
Några fakta om deltagarna på etableringskurs i Skåne år 2024.....	28
SFI på folkhögskola	28
Några fakta om SFI på folkhögskola i Skåne år 2024	29
Antal deltagare som har sysselsättning och/eller uppnått behörighet efter folkhögskola.....	29
Antal deltagare som uppnått behörighet på allmän kurs	29

Förord

Det som du just nu läser är Skånes folkhögskolor i samverkans årsberättelse för år 2024. Det är sjätte året i rad som vi gör en årsberättelse om utbildningsformen folkhögskola med fokus på kursutbud och deltagare i Skåne under det senaste året. I statistikdelen gör vi i år även en jämförelse några år tillbaka i tiden för att se utvecklingen. Under år 2024 hade de 19 skånska folkhögskolorna tillsammans en omsättning på nära en miljard kronor med knappt 1 300 heltidsanställda. Nästan 11 000 unika deltagare gick på en skånsk folkhögskola som sammantaget utgjorde drygt 170 000 deltagarveckor. 24 olika yrkesutbildningar fanns på en eller flera folkhögskolor.

År 2024 påverkade flera nationella händelser de skånska folkhögskolorna. Regeringen beslutade att själv fördela folkbildningsanslaget mellan folkhögskola och studieförbund – en fördelning som tidigare gjorts av Folkbildningsrådet. Efter ett par år med minskade anslag till folkhögskolorna kom ett något ökat anslag för år 2024. Välbehövligt – men långt ifrån tillräckligt för att kunna möta behov och framtida utmaningar. De regionala bidragen till folkhögskolorna i Skåne följde SKR:s rekommendation om 25 procent av de totala bidragen.

2024 var också året då betänkandet ”Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid” kom och som bland annat innehöll ett förslag om en ny målstruktur. Vad utredningsförslagen får för konsekvenser vet vi ännu inte.

Folkhögskolan både kan och vill mer. Tiderna är osäkra och sedan flera år tillbaka har Skåne landets högsta arbetslöshet. Då är möjlighet till utbildning och omskolning centralt. Här har folkhögskolan en viktig roll med en utbildningsform som gett många deltagare möjlighet till en nystart som andra utbildningsformer inte förmår. Med folkhögskola som en naturlig del i Skånes (och Sveriges) utbildningssystem och med långsiktiga ekonomiska förutsättningar så kan de skånska folkhögskolorna bidra än mer till ett Skåne med framtidstro och livskvalitet. E

Vi hoppas att du som läser årsberättelsen ska få en god bild av vad vi är, vad vi gör och vad vi vill – men också varför utbildningsformen finns och under vilka villkor som folkhögskolan verkar.

Matz Nilsson,
Ordförande, Skånes folkhögskolor i samverkan

En deltagare berättar: Robin

"Jag har inget plugghuvud" – det var Robins sanning under en trasslig gymnasietid. Han blev snickare och byggde hus i tio år, men något skavde. "Den branschen var inte jag", konstaterar Robin. Sökandet efter sig själv ledde till Eslövs folkhögskola.

"Jag ville hjälpa människor, men kom hit med dålig självkänsla." Robin fick verktygen för att utvecklas, både kunskapsmässigt och personligt. Nu pluggar han beteendevetenskap på Lunds universitet, och känner att han har ett försprång jämfört med sina kurskamrater. "Jag är väl förberedd för vidare studier och yrkeslivet", konstaterar han. "Och jag har lärt mig att vara schystare mot mig själv."

Robin har gått allmän kurs med högskoleförberedande inriktning på Eslövs folkhögskola.

Vad är folkhögskola?

Ett demokratiskt uppdrag:

Utbildningsformen folkhögskola är en egen del av Sveriges utbildningssystem och en del av den svenska folkbildningen. Folkbildningen ska främja individens utveckling, engagera för demokratisk delaktighet, skapa jämlikhet och främja ett hållbart samhälle.

Detta beskrivs i statens fyra syften för folkbildningen och i riksdagens övergripande mål för folkbildningen. Syftena är inte bara vägledande i verksamheten utan också en del av lagstiftningen och de förväntningar som sätts på folkhögskolor, studieförbunden och andra aktörer inom folkbildningen. Detta innebär också att folkbildningen har ett bredare mål än annan vuxenutbildning.

Statens fyra syften med folkbildningen

Statens nuvarande fyra syften för folkbildningen är dessa:

- Stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
- Bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald och människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen
- Bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
- Bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet

Utöver statens fyra syften för folkbildningen, är detta riksdagens nuvarande mål för folkbildningspolitiken (som också är målet för folkhögskolan):

- Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället

Folkbildningsutredningen föreslår en ny målstruktur

Under året kom betänkandet ”Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid” som kallas för folkbildningsutredningen. Folkbildningsutredningen föreslår en ny målstruktur med ett övergripande mål följt av delmål.

Målet som utredningen föreslår är:

- Höjd bildningsnivå, höjd utbildningsnivå, och ökad delaktighet i samhället.

Som delmål föreslås dessa:

- Att fler människor breddar och fördjupar sina kunskaper och når nya insikter
- Att fler människor intresserar sig för kulturell utbildning och bildning samt att delaktigheten i kulturlivet ökar och breddas
- Att fler människor får nya och återkommande möjligheter att gå vidare i arbetsliv och studier
- Att folkbildningens verksamhet bidrar till ökad sammanhållning och gemenskap genom att nya målgrupper nås och att personer med olika bakgrund och förutsättningar möts i folkbildande sammanhang

I dagslägen finns inga förslag eller propositioner kring förslagen i folkbildningsutredningen och det går därför inte att säga om vilken inverkan som utredningen kommer att få på folkbildningen och folkhögskolorna.

En unik del av utbildningssystemet

År 2024 fanns det 156 folkhögskolor i Sverige. Av dessa drevs 113 av idéburna organisationer eller stiftelser och resterande 42 var offentligt ägda av regioner. Utöver det finns drygt 170 filialer i utlokaliserad verksamhet utanför huvudfolkhögskolan.

Under år 2024 studerade närmare 11 000 unika deltagare på en folkhögskola i Skåne. Till detta kommer ytterligare deltagare på kortkurser, projekt och i uppdragsutbildning från Arbetsförmedlingen.

Folkhögskola är en del av utbildningssystemet och skiljer sig från den traditionella skolan genom att fokusera på deltagarnas aktiva engagemang och livserfarenheter och som fokuserar på lärande för alla, oavsett ålder eller tidigare utbildning. Folkhögskola som utbildningsform kan beskrivas så här:

En fri och unik utbildningsform

Folkhögskolan som utbildningsform har inte sin motsvarighet någon annanstans i världen. Det finns folkhögskolor i en del andra länder och särskilt i Norden, men inte med samma uppdrag och erkännande som en del av utbildningssystemet som i Sverige. Folkhögskolan står inte under statlig tillsyn och är inte skyldig att följa nationellt fastställda kursplaner. Varje skolas styrelse beslutar om inriktning, profil, kursutbud och kursplaner. Folkhögskolan omfattas inte av nationella prov och inga betyg ges. I stället är folkhögskolan erkänd av staten att motsvara det offentliga utbildningsväsendet och har rätt att utfärda behörighet för både grundskole- och gymnasienivå. Deltagarna har också rätt till studiestöd enligt samma regler som gäller för Komvux.

En byggsten i det civila samhället

Folkhögskolorna är en del av civilsamhället och är fria från vinstkrav eller vinstuttag. De folkrörelseknutna idéerna i kombination med den demokratiska organisationsformen skiljer folkhögskolorna från privata aktörer på utbildningsmarknaden. Ett fritt och välutvecklat föreningsliv och ett självständigt civilsamhälle är en grundsten i en hållbar demokrati. Den svenska demokratin har fötts ur människors ideella engagemang. Ett utmärkande drag för civilsamhällets aktörer är att de agerar utifrån ett huvudsakligen ideellt syfte.

Genom bredden i kursutbud, i åldrar och i deltagarnas bakgrund är folkhögskolan också en mötesplats för olikheter som ger deltagarna en unik möjlighet att utvecklas tillsammans med andra. Många folkhögskolor erbjuder dessutom internat vilket ger ytterligare möjligheter till möten och bildning även utanför den ordinarie kurstiden.

Rätt till behörighet/motsvarande kunskaper

Enligt statens anvisningar ska folkhögskolans allmänna kurs ge motsvarande kunskaper som grund- och gymnasieskolan. Det innebär att deltagarna på allmän kurs läser i stort sett samma ämnens som grund- och gymnasieskolan och att de gör det med folkhögskolans frihet och pedagogik. Detta motsvarandebegrepp ger behörighet till vidare studier genom att deltagarna får ett samlat studieomdöme som anger deltagarnas förutsättningar att läsa vidare på högskola, universitet eller yrkeshögskola. Folkhögskolan har också en egen kvotgrupp till vidare studier. Folkhögskolan omfattas också av kvalitetssystemet SeQF som även omfattar andra delar av utbildningssystemet. Alla som omfattas av SeQF har likvärdiga kvalitetskrav utifrån olika nivåer och utbildningarna kan jämföras med varandra.

Helhetssyn på lärande

Folkhögskolan är unik genom dess fokus på en helhetssyn på lärande och bildning där det socialpedagogiska arbetet är en viktig del. Folkhögskolan har en lugn och inkluderande studiemiljö med sammanhållna och jämförelsevis små grupper.

Folkhögskola kännetecknas av att lärande sker gemensamt i grupp. Ett mål är att deltagarna ska vara aktiva i gruppen eftersom lärandet sker genom att samtala och utbyta erfarenheter med andra. På så vis skapas respekt för andras uppfattningar och ett klimat där man tillåts uttrycka sina egna uppfattningar men också att lyssna på och förstå andras argument. Detta synsätt präglar inte enbart tiden i klassrummet utan hela skolmiljön, inte minst under gemensamma fikastunder och luncher. Gemenskapen stärks också av att många folkhögskolor har internat som många av de som studerar bor och umgås på även utanför skoltiden.

Deltagare

I folkhögskolan används begreppet deltagare i stället för elev eller studerande. Med detta begrepp betonas att arbetsformerna är demokratiska och att de som går på folkhögskola ska vara delaktiga och ha stort inflytande över innehåll och arbetsformer.

Hur finansieras folkhögskolor?

Folkhögskolorna finansieras oftast av en kombination av offentliga medel från staten, olika former av projektmedel och ibland av olika sidoinkomster av näringsverksamhet.

Fördelningen varierar mellan olika folkhögskolor. All undervisning är gratis.

Statsbidrag

Merparten av det offentliga stödet till folkhögskolorna kommer från staten i form av ett årligt folkbildningsanslag. Fram till år 2023 fördelade Folkbildningsrådet anslaget mellan studieförbund och folkhögskolor, men från och med år 2024 fördelar regeringen fördelningen mellan studieförbund och folkhögskolor. Därefter fördelar Folkbildningsrådet anslagen mellan de olika studieförbunden och mellan de olika folkhögskolorna. Folkbildningsrådets medlemmar är Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO), Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Studieförbunden i samverkan (SiSam). Folkbildningsrådet har myndighetsuppdraget att ta emot, fördela och följa upp statsbidraget till folkhögskolorna och studieförbunden. De dokument som styr och reglerar denna verksamhet är framför allt förordningen om statsbidrag till folkbildningen tillsammans med de villkor och riktlinjer som Folkbildningsrådet beslutar om.

Folkbildningsrådets nuvarande fördelningsmodell bygger på frihet för och tillit till de enskilda folkhögskolornas expertis och ger på så vis förutsättningar för folkhögskolorna att själva välja vilka kurser som ska ges för att möta samhällets behov. För att få bidrag behöver folkhögskolorna även uppfylla ett antal kriterier som finns i regeringens förordning om statsbidrag till folkbildningen.

Folkhögskolorna ska leverera det antal deltagarveckor som de åtagit sig att genomföra. Varje folkhögskola tilldelas en på förhand fastställd volym. Ökar folkhögskolan sin volym så utgår inga ytterligare statsbidrag för överproduktionen men minskas volymen under två år i rad så blir folkhögskolan återbetalningsskyldig om volymen hamnar under den tilldelade volymen.

Vad är en deltagarvecka?

En deltagare som studerar heltid i fem dagar motsvarar en deltagarvecka. Enligt Folkbildningsrådet motsvarar en helårsplats på folkhögskola 35 deltagarveckor, men många folkhögskolor har upp till 40 deltagarveckor under ett läsår.

Nationellt gick nära 94 000 unika deltagare någon de långa kurserna (allmän kurs och särskild kurs) under 2024 och detta utgjorde cirka 1 150 000 deltagarveckor. För Skånes del var motsvarande siffra nära 11 000 unika deltagare som utgjorde drygt 171 000 deltagarveckor.

Riktade bidrag

Staten ger också stöd för riktade insatser för folkhögskolorna. Det kan handla om kurser för arbetslösa som behöver komplettera sin utbildning eller för nyanlända som vill lära sig svenska. Folkhögskolorna får även statligt stöd i form av projektmedel eller uppdrag från statliga myndigheter, exempelvis inom arbetsmarknads-, integrations- och folkhälsoområdet. Under 2024-25 avsatte Folkbildningsrådet särskilda utvecklingsmedel för att testa och utveckla framgångsfaktorer för allmän kurs. Detta medförde att fem folkhögskolor beviljades 62 500 kronor för kursutvecklingskostnader för år 2024 och ersättning för 15 deltagare under 35 veckor (totalt 525 deltagarveckor) under år 2025.

Utökade och minskade platser

Sedan år 2018 har folkhögskolan expanderat genom att staten varje år har tillfört folkhögskolan extra platser. Dessa extra platser har successivt tillförts den ordinarie volymen för statens bidrag till folkhögskolan. Exempel på satsningar på extra platser är långa kurser och extra yrkesutbildningsplatser. För Skånes del innebar dessa satsningar att drygt 1 600 deltagare fick yrkesutbildning och behörighet till vidare utbildning.

År 2023 minskades anslagen till folkhögskolorna. För år 2024 ökade riksdagen anslaget till folkhögskolorna med 100 miljoner för hela landet. Samtidigt beslutade Folkbildningsrådet att sänka antalet deltagarveckor med 3 procent. De 100 miljoner kronorna tillsammans med minskningen med 3 procent gjorde att deltagarveckans värde ökade. Samtidigt medförde det att minskningen av antalet folkhögskoleplatser fortsatte.

Regionbidrag till folkhögskolor

Folkhögskolans offentliga finansiering bygger på ett delat finansieringsansvar mellan staten och regionerna. Staten står för 75 procent av den offentliga finansieringen och regionerna för de återstående 25 procenten. Regionbidrag utgår både i form av inomregionalt bidrag (för deltagare från Skåne som går på folkhögskola i Skåne) och mobilitetsstöd (för deltagare från Skåne som går på folkhögskola utanför Skåne).

Hittills har regionbidrag och mobilitetsstöd till folkhögskolorna varierat mellan regionerna. Skånes regionbidrag har sedan år 2018 legat under 25 procent. År 2022 kom Region Skåne och Skånes folkhögskolor i samverkan överens om en ersättningstrappa med målet att regionbidraget inom några år skulle nå upp till de 25 procenten. Denna trappa började att tas i bruk inför år 2022 och den användes även för år 2023. Överenskommelsen skapade ekonomisk långsiktighet och förutsägbarhet för båda parter.

Inför år 2024 gjorde Sveriges kommuner och regioner (SKR) en rekommendation till regionerna kring hur stort det regionala bidraget ska vara. Detta i kombination med Region Skånes dåliga ekonomi gjorde att Region Skåne beslutade att den regionala ersättningsnivån

till folkhögskolorna skulle ligga kvar på 2023 års nivåer. Detta beslut följdes upp genom att ersättningen per deltagarvecka justerades upp till att motsvara SKR:s rekommendation.

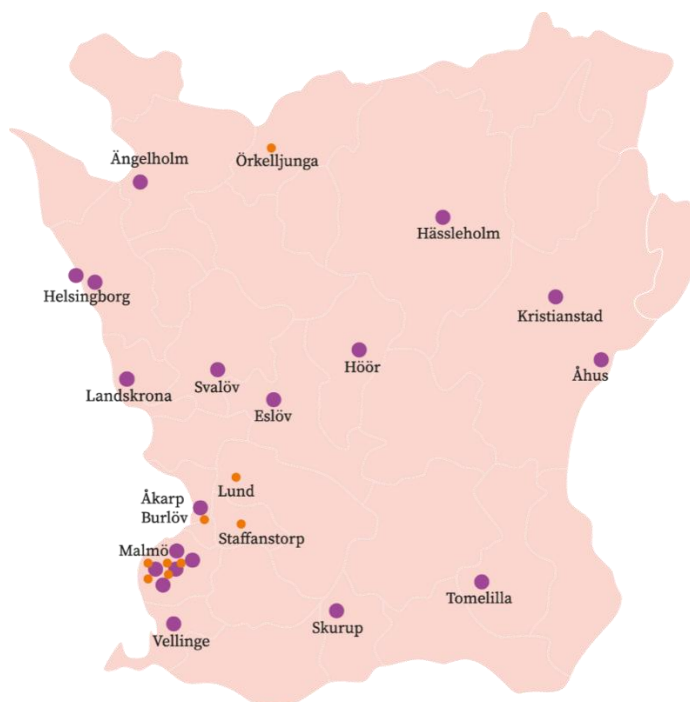
Mobilitetsstöd

Mobilitetsstöd är bidrag som ges för deltagare från den egna regionen som studerar vid folkhögskola i en annan region. Syftet är att möjliggöra riksrekrytering till folkhögskolan där deltagare kan välja folkhögskola efter profil oavsett var i landet man bor. Systemet bygger på en ömsesidighet mellan landets regioner.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) ger rekommendationer för storleken på mobilitetsstödet. Region Skåne spelade en central roll när den senaste överenskommelsen om rekommendation gjordes. Den innebär att varje region har åtagit sig att följa en fast nivå per deltagarvecka och att beloppet indexuppräknas årligen. För Region Skånes del ligger även mobilitetsstödet för år 2024 kvar på 2023 års nivåer.

Skånes folkhögskolor

I Skåne finns 19 folkhögskolor och 13 filialer som är spridda över hela Skåne. Samtliga skånska folkhögskolor är ägda av någon form av idéburen organisation till skillnad från andra delar av landet där det även finns folkhögskolor som ägs av regionerna. Här finns alla Skånes folkhögskolor (lila) och filialer (orange):

Skåne har en stor folkhögskoleverksamhet med långa traditioner. Önnestads folkhögskola och Tora-Vega folkhögskola (tidigare Hvilans folkhögskola) öppnades redan år 1868 och är de äldsta i Sverige. Den nyaste folkhögskolan i Skåne (och näst nyast i Sverige) är Södra folkhögskolan i Helsingborg som bildades år 2018 och som ägs av Folkuniversitetet.

Allra tätast bland folkhögskolor och filialer är det i Malmö. Precis som i övriga landet så öppnar allt fler skånska folkhögskolor filialer i storstädernas utsatta områden för att finnas där behoven är störst. Av de 13 filialer som finns i Skåne drivs nio av en skånsk folkhögskola och resterande fyra av en folkhögskola utanför Skåne.

Av landets totala andel deltagare på allmän och särskild kurs (de långa kurserna) utgör Skånes andel nära 14 procent. Så såg det ungefär ut även år 2023. I Skåne har antalet deltagarveckor har minskat med nära åtta procent sedan 2022 och ökat med nära fyra procent sedan 2023.

I tabellen ser du antalet skånska deltagarveckor för år 2024 och hur de är fördelade per folkhögskola.

Deltagarveckor per skola och kurs typ 2024

Folkhögskola	Allmän kurs	Särskild kurs	Totalt
Albins folkhögskola	3233	3793	7026
Eslövs folkhögskola	5023	3864	8887
Fridhems folkhögskola	6890	6571	13461
Furuboda folkhögskola	3756	3448	7205
Glimåkra folkhögskola	2348	6512	8860
Glokala folkhögskolan	2196	3894	6090
Holma folkhögskola	1286	3706	4993
Hyllie Park folkhögskola	7277	1923	9201
Kvarnby folkhögskola	2288	6301	8589
Malmö folkhögskola	3984	2763	6747
Munka folkhögskola	2233	5886	8119
Sankta Maria folkhögskola	5039	3543	8582
Skurups folkhögskola	4760	8490	13250
Sundsgårdens folkhögskola	3458	6676	10135
Södra folkhögskola	2077	368	2445
Tora Vega folkhögskola	3530	5326	8856
Önnestads folkhögskola	5556	5256	10812
Österlens folkhögskola	3608	5592	9200
Östra Greve folkhögskola	10113	8760	18873
Totalt:	78657	92674	171331

Skånes folkhögskolor i samverkan

Alla Skånes 19 folkhögskolor är medlemmar i Skånes folkhögskolor i samverkan. Föreningen fungerar som en röst för och ingång till Skånes alla folkhögskolor. Syftet är att tillvarata medlemmarnas intressen och bidra till samverkan med varandra och andra, bland annat genom att höja kunskapen om och stärka utbildningsformen folkhögskola som en egen del av utbildningssystemet. Föreningen bildades år 2012 och finansieras genom medlemsavgifter och verksamhetsbidrag från Region Skånes kulturförvaltning och regionala utvecklingsnämnd. Till stöd har föreningen en heltidsanställd strategisk koordinator.

I mars arrangerade Eslövs folkhögskola en folkhögskolemässa tillsammans med föreningen. Syftet med dagen var att visa folkhögskolornas kurser och utbildningar för potentiella och befintliga folkhögskoledeltagare och även för KAA, SYV, kommuner och vuxenutbildningar. 14 av Skånes 19 folkhögskolor var på plats och nära 500 besökare kom. Folkhögskolemässan genomfördes även 2025.

Varje år genomför föreningen en fortbildningsdag för alla medlemsfolkhögskolor. Denna gång samlades alla på fyra folkhögskolor under temat folkbildning och demokrati. Under förmiddagen tog alla del av en digital föreläsning med Sverker Sörlin och därefter hölls

föreläsningar på de fyra folkhögskolorna. Under eftermiddagen träffades alla i respektive personalgrupp för att tillsammans diskutera ämnesspecifika frågor.

Varje år brukar föreningen arrangera en gemensam introduktionsdag för nyanställda på medlemsfolkhögskolorna. Då tas det bland annat upp vad utbildningsformen folkhögskola innebär för arbetet, hur folkhögskolan kom till, vilket kursutbud som finns på folkhögskola och vad föreningen Skånes folkhögskolor i samverkan gör. År 2024 hölls ingen sådan dag eftersom det var få nyanställda på folkhögskolorna.

I föreningen finns ett rektorsnätverk som träffas några gånger varje år. I nätverket diskuteras bland annat gemensamma frågor som omvärldsbevakning och omvärldsfrågor, samverkan med andra aktörer, kompetensutveckling och gemensamma arbetsuppgifter. Nätverket fungerar även som ett professionsnätverk med erfarenhets- och kompetensutbyte. Under år 2024 träffades rektorena vid sju tillfällen varav tre var digitala. Den under året pågående folkbildningsutredningen diskuterades vid flera tillfällen och bland andra var regeringens utredare Christer Nylander med vid ett av tillfällena.

Under året genomförde föreningen en intressentundersökning för att kartlägga kännedomen och tilliten till folkhögskola hos externa aktörer. Undersökningen innehöll även rekommendationer för föreningens framtida arbete.

Skånes folkhögskolor i samverkan har ett väl utvecklat samarbete med Region Skåne och flera andra regionala aktörer. Detta finns beskrivet under rubriken ”Samverkan möter gemensamma utmaningar”.

Internat – en del av pedagogiken och samhället

För många folkhögskolor är ett välfungerande internat en förutsättning för att undervisningen ska fungera och för att långväga deltagare ska kunna gå på folkhögskola, framför allt för folkhögskolor som ligger på landet. Internatboende kan bestå av enkelrum, delade rum eller lägenheter. Ofta finns gemensamma utrymmen för umgänge och gemensamma aktiviteter som fritidsaktiviteter och temakvällar. Oftast ingår en eller flera måltider.

På folkhögskolor med internat är detta en viktig del av folkhögskolepedagogikens helhetssyn på lärande och utveckling i det praktiska lärandet i vardagen – exempelvis att genom att lära sig att samspela med andra. Orter som har en folkhögskola med internat är gynnade av det – exempelvis handlar fler i mataffären, fler köper hämtmat på pizzerian och fler åker kollektivt. Internatet är ofta det som deltagarna upplever som en av de bästa sakerna med sin studietid.

I Skåne har 10 folkhögskolor internat med sammanlagt 918 internatplatser. Fridhems folkhögskola har 195 internatplatser och är ett av de största internaten i landet och det största i Skåne. Önnestads folkhögskola med 40 internatplatser är det minsta internatet i Skåne.

Internatplatser på skånska folkhögskolor
2024:

Folkhögskola	Antal platser:
Eslövs folkhögskola	75
Fridhems folkhögskola	195
Furuboda folkhögskola	90
Glimåkra folkhögskola	100
Munka folkhögskola	58
Skurups folkhögskola	130
Sundsgårdens folkhögskola	70
Önnestads folkhögskola	40
Österlens folkhögskola	90
Östra Greve folkhögskola	70
Totalt:	918

(Hämtat från folkhögskolornas websidor)

Samverkan möter gemensamma utmaningar

För att bidra till att möta Skånes samhällsutmaningar är Skånes folkhögskolor en aktiv samverkanspart med såväl det offentliga Skåne som den idéburna sektorn och med näringslivet. Skånes 19 folkhögskolor är betydande aktörer för att utjämna utbildningsklyftor, bidra till sysselsättning och för att möta kompetensförsörjningsbehov. Folkhögskolorna är också drivkraft för kulturlivet, föreningslivet och för civilsamhället. På så vis utgör folkhögskolan en del av regionens arbete med att förverkliga intentionerna i de strategiska dokumenten ”Det öppna Skåne 2030 – Skånes utvecklingsstrategi” och ”Skånes kulturplan för 2025 - 28”.

Folkhögskolan bidrar till att utjämna Skånes utbildningsklyftor, bryta utanförskap och skapa samhällsengagemang

Genom en friare pedagogik och en hög grad av individanpassad undervisning utifrån deltagarnas förutsättningar, fångar folkhögskolan ofta upp personer med kort utbildningsbakgrund och som har haft svårt att hitta sin väg i andra utbildningsformer. För Skånes del är det detta särskilt betydelsefullt eftersom Skåne har landets lägsta sysselsättningsgrad.

Många folkhögskolor bedriver SFI-verksamhet i flera av Skånes kommuner. Kommunernas ersättning till folkhögskolorna motsvarar den kommunala kostnaden för SFI och gör att folkhögskolorna på ett kostnadseffektivt sätt bidrar till och kompletterar kommunernas SFI-utbildning. Det gör folkhögskolorna till mötesplatser med utbildningar med olika inriktningar och på olika nivåer och som vänder sig till människor med olika ålder, bakgrund och behov. Folkhögskolorna anpassar studierna utifrån varje deltagares förutsättningar och har också en unik möjlighet att skapa en hållbar och obruten utbildningskedja för individen. På en och samma folkhögskola kan ofta individen gå från att vara asylsökande och nyanländ till att få fullständig behörighet att studera på högskola eller få arbete efter en yrkesutbildning. Denna utbildningskedja gäller inte bara integrationsprocesser - tack vare sitt breda kursutbud kan folkhögskolan följa individer under lång tid.

Två överenskommelser visar vägen

I Skåne finns en utvecklad samverkan mellan regionen och Skåne folkhögskolor som grundar sig i två olika överenskommelser:

- Överenskommelsen Skåne är en avsiktsförklaring om samverkan mellan idéburna organisationer, Region Skåne och Länsstyrelsen.
- Överenskommelsen om folkbildning i Skåne är en avsiktsförklaring och samverkansorgan mellan folkbildningen i Skåne (folkhögskolor och studieförbund) och Region Skåne.

Överenskommelsen om folkbildning i Skåne

I överenskommelsen om folkbildning i Skåne är en övergripande tematisk handlingsplan för att synliggöra och stärka folkbildningen i Skåne. Parterna är överens om att samverka kring de sju tematiska områdena demokrati, integration, mångfald, kompetensförsörjning –

arbetsmarknad, kultur, miljö och folkhälsa. Under år 2024 har fokus lagts på folkbildningsutredningen och fokusområdet demokrati. Under året har även en utvärdering gjorts av överenskommelsen. Denna ska ligga till grund för det framtida arbetet. Föreningen representeras av tre platser i överenskommelsens styrgrupp – ordförande, koordinator och en rektor.

Samverkan med Region Skåne

Med utgångspunkt i frågorna som behandlas i styrgruppen för överenskommelsen om folkbildning i Skåne, har föreningen en väl utvecklad samverkan med Region Skåne. Under året har en gemensam regional samverkansgrupp arbetat med omvärldsbevakning, samverkan kring Region Skånes rapport "Före och efter folkhögskola" (där samverkansgruppen var referensgrupp,) framtagning av Region Skånes utvecklingsmedel för folkhögskola och arbetet med de regionala bidragen. Dessa samarbeten förenar regionens mål om kompetensförsörjning med folkhögskolornas ambition att bredda sitt kursutbud. Samarbetet mellan Region Skåne och Skånes folkhögskolor är unikt och lyfts på många håll i landet som ett föredöme. Samverkansgruppen gjorde även ett gemensamt studiebesök i Norrbotten för att berätta om föreningens och Region Skånes samverkan och för att lära av hur Region Norrbotten och folkhögskolorna där arbetar.

Samverkan med lärosätena ger kunskap om varandra och kompetensutbyte

Sedan flera år tillbaka har Skånes folkhögskolor och Skånes lärosäten haft en gemensam samverkansgrupp. I gruppen ingår representanter från Lunds universitet, Malmö universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Kristianstads högskola och representanter från de skånska folkhögskolorna. Under 2024 anordnades en inspirations- och informationsdag på Malmö Högskola. Inbjudan gick till folkhögskoledeltagare som är intresserade av att läsa vidare på högskola eller universitet. Under året genomfördes även en fortbildningsdag för folkhögskolornas pedagoger på Malmö folkhögskola.

Yrkesutbildningar på folkhögskola möter Skånes behov av kompetensförsörjning

Sedan många år tillbaka har folkhögskolorna haft olika former av yrkesutbildningar. Vissa av dessa finns endast på folkhögskola, som lärarassistent och fritidsledare. Andra yrkesutbildningar ges även av andra utbildningsanordnare efter gemensamma riktlinjer som exempelvis undersköterskeutbildning som ges av flera skånska folkhögskolor. Utbildningen ges inom ramen för Vård- och omsorgscollege som är en certifierad samverkan med bland annat Sveriges kommuner och regioner (SKR), fackförbund och arbetsgivarorganisationer. En del folkhögskolor ger yrkesutbildningar i form av YH-utbildningar. Flera kulturutbildningar är yrkesutbildningar. Vissa yrkesutbildningar finns bara på folkhögskola, som fritidsledarutbildningen.

En yrkesutbildning på folkhögskola kan snabbt skapas när behov finns och görs i nära samverkan med det lokala näringslivet och civilsamhället. År 2024 fanns 24 olika typer av yrkesutbildningar på de skånska folkhögskolorna, varav dessa fanns på flest ställen:

- Undersköterska (5 folkhögskolor)
- Socialpedagog (5 folkhögskolor)
- Lärarassistent (4 folkhögskolor)
- Elev- och lärarassistent (2 folkhögskolor)
- Fritidsledare (2 folkhögskolor)

Sedan flera år tillbaka har Region Skåne utlyst särskilda medel för utveckling av befintliga och nya yrkesutbildningar. Över åren har dessa medel totalt genererat ett 20-tal nya yrkesutbildningar. Dessa medel är riktade mot yrkesutbildningar inom områden med regional kompetensbrist eller där det i framtiden kan uppstå arbetskraftsbrist. Exempel på yrkesutbildningar som tillkommit med dessa medel är kockutbildningen på Skurups folkhögskola och ljud-, ljus- och scenteknikerutbildningen på Eslövs folkhögskola. För år 2024 utlyste Region Skåne utvecklingsmedel för att folkhögskolor skulle kunna starta utbildningar som ännu inte kunnat starta på grund av ofinansierade startkostnader. Fem folkhögskolor fick vardera som mest 300 000 kr för att starta dessa utbildningar:

- Vårdbiträde, undersköterska (Tora Vega folkhögskola)
- Kreativ spelutveckling (Malmö folkhögskola)
- Byggnadsvårdskurs (Glimåkra folkhögskola)
- IT Backend-utvecklare (Sundsgårdens folkhögskola)
- Entreprenörskap – Indiespelutveckling (Österlens folkhögskola)

En deltagare berättar: Anna

Anna – varför har du valt att gå kocklinjen på Skurups folkhögskola?

Jag är utbildad grafisk designer, men kände att det var dags att göra något annat – bland annat eftersom arbetsmarknaden är osäker. Jag kände att det var nu eller aldrig som gällde för att skaffa mig en ny profession. Jag bor i Skurup och har familj så ett år är också en lagom lång utbildningstid för att det ska fungera.

Jag tycker att bra mat är viktig för alla åldrar. Precis som min mamma är jag vegetarian och jag ser behovet av att professionen blir bättre på att kunna laga näringsriktig vegetarisk mat – inte minst till våra äldre. Det är också viktigt att kunna vara kreativ i oroliga tider när det kanske är brist på vissa matvaror.

Hur är det att gå kocklinjen på Skurups folkhögskola?

Avvägningen av praktiska och teoretiska moment i undervisningen är bra. Dagarna är lagom långa och det finns stort utrymme att komma med egna idéer. Vi får ta ansvar men med tryggheten att man blir uppfångad om det blir lite fel.

Jag tycker det är bra med mixen av lärare med olika erfarenheter från branschen. Det är inte som hemkunskapsundervisning utan man lär sig ”på riktigt”. Vi får prova på att laga mat till allt från 2 - 400 personer.

Utbildningen är väldigt bred och varierad och det är högt i tak. Att vi även får baka är väldigt positivt. Det är ingen katederundervisning utan vi är delaktiga i saker som upplägg och menyplanering. Praktiken ger oss möjlighet att prova på att vara i ett kök med en egen intresseinriktning. På min praktik fick jag vara med i ett team som lagade mat till upp till 700 personer på förskola, skola och för äldre – med specialkost och dieter.

Folkhögskola som resurs för Arbetsförmedlingen

Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF) är ett regeringsuppdrag till Arbetsförmedlingen och Folkbildningsrådet. Uppdraget startade år 2010 med syftet att underlätta fortsatta studier för unga med kort utbildningsbakgrund. För många enskilda personer är SMF livsavgörande och viktiga verktyg för sysselsättning och kompetensförsörjning i regionen.

Under år 2024 ökade anvisningarna från Arbetsförmedlingen till SMF något för att sedan minska något under slutet av året. Anvisningarna är ojämnt fördelade i Skåne där vissa folkhögskolor har många anvisningar medan andra helt saknar anvisningar. Skånes folkhögskolor arbetar tillsammans med Arbetsförmedlingen för att fler ska anvisas till SMF och för att underlätta att människor som står långt ifrån sysselsättning ska närma sig studier och arbete.

Skånes folkhögskolor och Arbetsförmedlingen samverkar också kring att utveckla nya insatser – bland annat genom att driva gemensamma projekt. Under år 2024 drev två folkhögskolor projektet ”Stegen” tillsammans med Arbetsförmedlingen. ”Stegen” finns närmre beskrivet under rubriken ”Projekt”.

Folkhögskola breddar rekryteringen till kulturlivet

Folkhögskolorna erbjuder ett stort antal estetiska kurser inom flera områden. På folkhögskola får också grupper som tidigare i mindre utsträckning deltagit i kulturlivet möjlighet att utöva och ta del av kultur.

På folkhögskola finns flera olika sorters kulturkurser - alltifrån kurser som bidrar till amatör- och hobbyverksamhet till yrkesutbildningar och spetsutbildningar som relaterar till en mer professionell verksamhet.

De estetiska kurserna erbjuds både som kortare och längre kurser varav en del är meriterande till vidare utbildning. Många deltagare kommer till folkhögskolan för att utvecklas i sitt skapande och få tid att utveckla sitt intresse medan andra söker sig dit med sikte på att bli professionella utövare inom det konstnärliga området. Detta gör folkhögskolorna till viktiga aktörer i arbetet med att bredda rekryteringen och delaktigheten inom estetiska och konstnärliga utbildningar för vuxna.

Folkhögskolorna är även arbetsgivare för många professionella kulturutövare och konstnärer eftersom många av lärarna vid estetiska utbildningar är professionella kulturarbetare med deltidsanställningar inom folkhögskolan. Folkhögskolan ökar intresset för och delaktigheten i kulturlivet med ett nära samarbete med kulturinstitutioner, bibliotek och kulturföreningar genom utställningar, konserter och andra gemensamma aktiviteter.

En deltagare berättar: Noel

Noel – hur är det att gå filmlinjen på Fridhems folkhögskola?

När jag började på Fridhem trodde jag att jag redan greppat vad film är och specifikt vad det är för mig. Men oj, så fel jag hade. Mängden jag har fått lära mig är svår att sätta ord på. Jag har alltid vetat att det är det tekniska som jag brinner för mest, men utan att riktigt veta varför – eller hur man kan jobba med det senare i livet. Under mina två år på Fridhem har jag nu fått svar på det. Det jag har kommit fram till är att jag verkligen vill jobba som filmfotograf. Alla våra samarbeten har också lärt mig hur det är att jobba med film vilket har gett mig stor mersmak. Förutom det har jag också fått vänner och kollegor för livet – något jag är oerhört tacksam för.

Projekt

”Vägen” skapar hållbara metoder

Sedan hösten 2023 har Eslövs folkhögskola, tillsammans med Malmö folkhögskola och Blekinge folkhögskola, deltagit i det nationella ESF-projektet ”Vägen”. Under 2024 landade projektet ordentligt, och skolorna har tillsammans utvecklat flera metoder som nu implementerats i den ordinarie verksamheten.

Genom projektet har skolorna identifierat gemensamma utmaningar och tillsammans arbetat fram beprövade lösningar som gynnar både deltagare och personal. Ett konkret exempel är arbetet med att förbättra närvaron. Här har skolorna utvecklat en gemensam metod där deltagare med närvarokontrakt också deltar i en särskild närvarogrupp. Gruppen ger stöd i att hantera de utmaningar som påverkar närvaron. Metoden har resulterat i bättre närvaro, fler inlämningar och ökad självinsikt hos deltagarna. För personalen har metoden lett till ett mer tidseffektivt arbete med närvaroproblematik.

Eslövs folkhögskola har dessutom haft ett särskilt fokus på internatdeltagare, där många flyttar hemifrån för första gången. Med en nyutvecklad screeningmetod kan skolan nu bättre identifiera och stötta deltagare i behov av särskilt stöd, även utanför klassrummet.

En annan gemensam metod som skolorna arbetat fram innebär att deltagare som avslutar sina studier reflekterar över så kallade formativa bildningsögonblick – händelser eller insikter som påverkat deras utveckling under studietiden. Syftet är både att hjälpa deltagaren att summera sin resa och att ge lärarna värdefulla inblickar i hur skolan upplevts. Metoden har spridits nationellt och används idag av flera skolor runt om i landet.

Slutligen har skolorna haft ett aktivt utbyte med andra folkhögskolor i Sverige och inspirerats av deras arbetssätt och erfarenheter.

”Unga inkluderar” utvecklar former för samverkan med kommunen

Tora Vega folkhögskola är utbildningsanordnare i ESF-projektet ”Unga inkluderar” och samverkar med Hassela Solidaritet, Lunds kommun och Youth Movement 2030. Projektet finansieras delvis av Europeiska unionen och Svenska ESF-rådet. Projektet vänder sig till unga vuxna (16 - 29 år) som bor i Lund och som har påbörjat men inte klarat grundskole- eller gymnasiestudier. Projektet startade i januari 2024 och avslutas i december 2025.

Precis som Tora Vega folkhögskola så arbetar projektet social- och specialpedagogiskt. Projektet innehåller även extra studiemotiverande aktiviteter (SMA) där man arbetar med deltagarnas behov och där bildning (inte bara formell utbildning) genomsyrar verksamheten. Ambitionen är att utveckla detta arbete ytterligare i projektet och att utveckla metoder som lever vidare i verksamheten – inte minst inom allmän kurs och i motivationsverksamhet.

SMA sker på flera sätt som exempelvis enskilda möten, olika former av undervisning och i sociala aktiviteter. Ett exempel på social aktivitet är det ”häng” som Hassela Solidaritet och Tora Vega folkhögskola anordnar för att sänka tröskeln till de som ännu inte börjat i projektet och stötta genom social gemenskap. Genom att skapa utrymme för deltagarna att bli aktiva i sina egna liv så skapas också möjligheter att bli aktiva samhällsmedborgare. Genom SMA

skapas även social kompetens och tilltro till den egna förmågan – något som behövs i en värld som är i ständig förändring.

I projektet skapas nya och intressanta pedagogiska och motivationsskapande metoder. Det skapas även nya former för samverkan mellan exempelvis Lunds kommun och Tora Vega folkhögskola. Detta hjälper fler unga med att fullfölja sina studier. Hodan här nedanför är en av deltagarna i ”Unga inkluderar” i Lund:

I ”Stegen” kommer arbete och studier närmre

Under ett års tid har Eslövs folkhögskola och Sundsgårdens folkhögskola i samarbete med Arbetsförmedlingen, genomfört tre omgångar i projektet ”Stegen”. Syftet har varit att erbjuda en meningsfull och språkutvecklande insats till deltagare som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Målet med projektet har varit att deltagarna skulle komma närmre Arbetsförmedlingens befintliga insatser, stärka deras anställningsbarhet, självförtroende, språkkunskaper och samhällsorientering. Deltagarna har fått undervisning i bland annat svenska, samhällskunskap, hälsa, digital kompetens och arbetskunskap. Undervisningen har varit individanpassad och helhetstänkande med fokus på varje deltagares unika förutsättningar.

Under projektet har de deltagande folkhögskolorna utvecklat innehåll som går att anpassa för att göra det lättare att möta deltagarnas behov.

Projektet har varit en uppskattad och meningsfull insats för en målgrupp med ett stort behov av helhetsstöd. Även om endast ett fåtal deltagare har gått direkt vidare till arbete eller studier, har nästan samtliga gjort viktiga personliga och språkliga framsteg. Projektet har även resulterat i en djupgående utredning av deltagarna vilket underlättat för Arbetsförmedlingens vidare arbete.

Kursutbud och deltagare

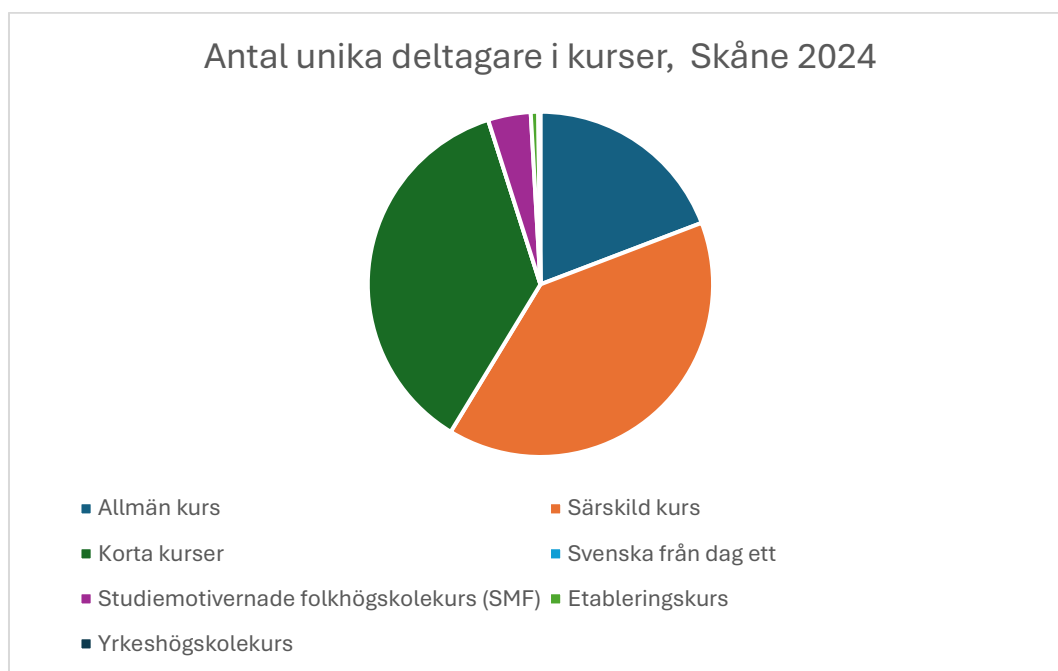
Under denna rubrik beskrivs kursutbudet och deltagarna på Skånes folkhögskolor under år 2024. I några fall jämförs Skånes folkhögskolor med folkhögskolorna i landet som helhet och i andra visas förändringar över de senaste åren. Statistiken är hämtad från SCB.

Under varje rubrik beskrivs övergripande fakta om kursdeltagarna. För närmre information om detta så finns tabeller med statistik på föreningens hemsida: www.skanesfolkhogskolor.se

Unika deltagare per kursstyp i Skåne

Under år 2024 gick 10 930 deltagare på någon av Skånes 19 folkhögskolor. Tillsammans utgjorde dessa deltagare nära 12 procent av alla deltagare på landets 156 folkhögskolor.

I diagrammet här nedanför ser du hur deltagarna var fördelade över folkhögskolornas olika kurser i Skåne. Skåne har en högre andel allmän kurs och särskild kurs än riket och en lägre andel korta kurser. Så har det set ut de senaste åren.

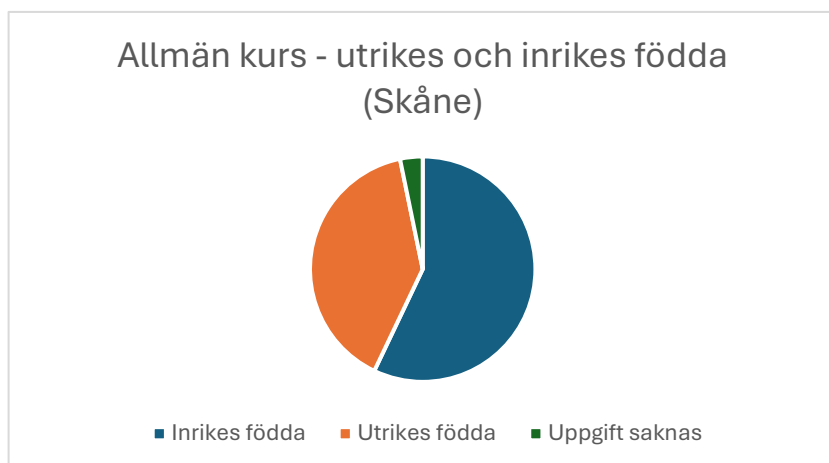
Allmän kurs

Allmän kurs finns på två nivåer: Grundläggande nivå motsvarar grundskolan och gymnasial nivå motsvarar gymnasieskolan. Utöver komvux har folkhögskolan som enda utbildningsform rätt att utfärda behörighet till högre utbildning. Efter avslutad allmän kurs får deltagaren ett studieomdöme som ligger till grund för antagning vid högre studier i en särskild kvotgrupp. För att få statsbidrag är alla folkhögskolor skyldiga att ha minst 15 procent allmän kurs i sin verksamhet. Under år 2024 var antalet årsplatser på allmän kurs på folkhögskolorna i Skåne 2 835.

I Skåne är Östra Grevie en stor folkhögskola som har en hög andel allmän kurs. Andra skånska folkhögskolor med en hög andel allmän kurs är bland andra Hyllie Park folkhögskola och Sankta Maria folkhögskola.

Några fakta om deltagarna på allmän kurs i Skåne

- Något fler deltagare var kvinnor. Så har det varit de senaste åren och så såg det även ut i hela landet.
- De flesta deltagarna hade högst grundskola eller motsvarande bakom sig. Så såg det ut i hela landet. Detta går inte att jämföra med tidigare år eftersom SCB nu använder statistik med ett annat urval.
- De flesta deltagare var 20-44 år. Så var det i hela landet och så har det sett ut även tidigare år.
- I Skåne var de flesta deltagarna inrikes födda. I hela landet var flest utrikes födda. De senaste åren har Skåne haft en högre andel okänd bakgrund än riket. Tidigare har det varit tvärtom.
- Bland deltagarna i Skåne hade nära 40 procent en funktionsnedsättning. Det är lägre än i hela landet.

Särskild kurs

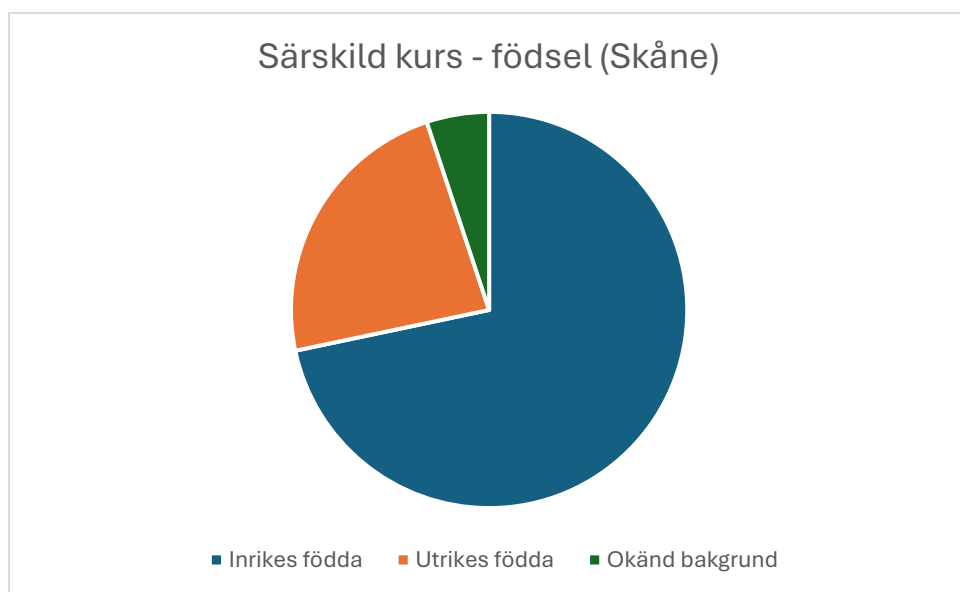
Skånes folkhögskolor erbjuder ett brett utbud av särskilda kurser – många av dem på eftergymnasial nivå. Räknat i antalet unika deltagare är särskild kurs den största folkhögskolekursformen i Skåne. Antalet unika deltagare på särskild kurs på folkhögskolorna i Skåne var 4 761 under år 2024 (5 301 för år 2023) och det motsvarade cirka 92 674 deltagarveckor. Detta utgjorde nära 13 procent av hela landets deltagare på särskild kurs på folkhögskola. Flest antal deltagare på särskild kurs hade Skurups folkhögskola med en profil inom musik, journalistik och flera yrkesutbildningar. Även Östra Grevie folkhögskola hade ett stort antal deltagare på särskild kurs.

Majoriteten av de särskilda kurserna utgörs av estetiska utbildningar och yrkesutbildningar (som även de kan vara estetiska). De särskilda kurserna kan leda direkt till arbete eller förbereda deltagare för vidare studier inom respektive område. Särskild kurs ska omfatta minst 15 kursdagar.

De största utbildningarna inom särskild kurs är de estetiska yrkesutbildningarna är musiker- och filmarbetarutbildningarna följt av idrottsledar-, lärarassistent- och fritidsledarutbildning. De senaste åren har även teknik, IT-utbildning, spel och utbildningar inom miljö och odling vuxit kraftigt i Skåne. Även utbildningarna inom media och tecken- och dövtolk är stora i Skåne.

Några fakta om deltagarna på särskild kurs i Skåne år 2024

- Drygt 2/3 av deltagarna var kvinnor både i Skåne och i riket som helhet. Så har det sett ut de senaste åren.
- De flesta deltagarna hade en gymnasial utbildning bakom sig. I Skåne hade något fler en treårig gymnasieutbildning bakom sig, medan det i riket som helhet var något fler som hade en kortare gymnasieutbildning bakom sig.
- De flesta på särskild kurs var i åldrarna 25-44 år och så var det även i riket som helhet. Så har det sett ut de senaste åren.
- Antalet utrikesfödda i Skåne var fyra procent fler än i riket. 2017 var det tvärtom.
- Antalet utrikesfödda i Skåne har ökat med 11 procent sedan 2017. I riket som helhet är motsvarande ökning 5 procent.
- I Skåne hade nära 15 procent någon form av funktionsnedsättning och det är en liten ökning sedan föregående år. I riket som helhet var det något fler.

Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF)

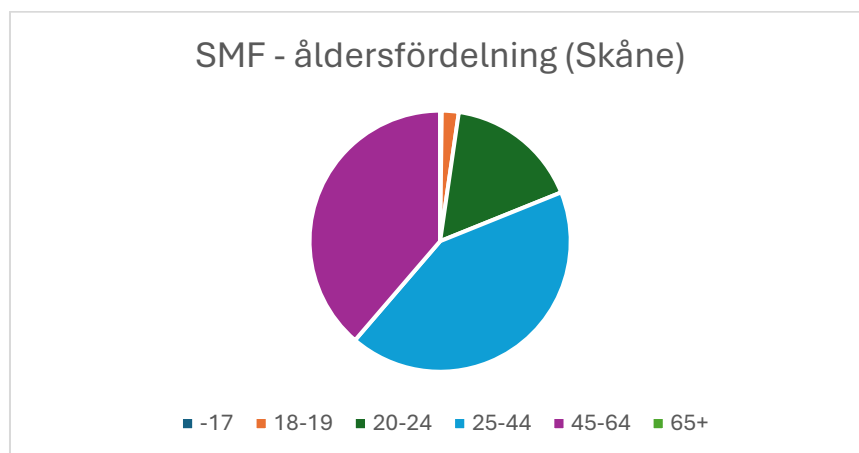
Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF) är en utbildning på tre månader som hålls på folkhögskola på uppdrag av Arbetsförmedlingen. Utbildningen syftar till att motivera och förbereda deltagare för framtida studier. Målgruppen är arbetssökande som är inskrivna på Arbetsförmedlingen och som fyllt 16 år och uppåt. Innehållet i kursen utgår från deltagarnas behov och önskemål men fokus ligger på träning i studieteknik och utgår från ämnena samhällskunskap, svenska, engelska och matematik. Detta kombineras med studievägledning och information om studier och arbetsmarknad för att rusta deltagarna till att göra aktiva val om sin framtid. Undervisningen utgår från folkhögskolans pedagogik där aktivt deltagande

och gemensamt lärande i grupp är hörnstenar. Det finns variation i de olika skolornas utformning av sin SMF-kurs som skapar goda förutsättningar att nå en bred målgrupp med vitt skilda behov av innehåll och nivå på undervisningen.

SMF är en väl fungerande insats och många som har gått SMF fortsätter till allmän kurs för att därefter läsa vidare och så småningom få ett jobb. Under 2024 ökade anvisningarna av SMF något – framför allt på våren. Anvisningarna görs inte till alla folkhögskolor och de skånska folkhögskolorna har både kapacitet och vilja att ta emot fler anvisningar än de som ges.

Några fakta om deltagarna på SMF i Skåne år 2024

- 35 procent av landets SMF-deltagare gick på en skånsk folkhögskola (1 304 personer av landets totalt 3 773 personer). Ungefär så har det varit sedan flera år tillbaka.
- Fler kvinnor än män gick på SMF – både i Skåne och i riket som helhet. Så har det sett ut under de senaste åren.
- Både i Skåne och i riket som helhet hade de flesta SMF-deltagare högst grundskola eller motsvarande bakom sig. Detta går inte att jämföra bakåt, eftersom SCB nu tar statistik från annat håll och med annan indelning.
- I Skåne var SMF-deltagarna något äldre än i riket som helhet. Så har det set ut sedan 2018.
- Östra Greve folkhögskola hade överlägset flest SMF-deltagare med 428 deltagare under året, följt av Furuboda folkhögskola och Tora Vega folkhögskola med 180 respektive 108 deltagare.

Etableringskurs

Sedan 2014 har folkhögskolorna i samarbete med Arbetsförmedlingen (inom ramen för Arbetsförmedlingens regeringsuppdrag kring etablering) genomfört etableringskurser med syfte att deltagarna ska få större möjligheter till arbete eller fortsatta studier. Kursen är sex månader och riktar sig främst till nyanlända med kort tidigare utbildning. För att gå kursen ska deltagaren vara inskriven på Arbetsförmedlingen, omfattas av ett etableringsprogram och ha en etableringsplan. I kursen ingår både studier i svenska såväl som studie- och arbetsförberedande delar.

Utbildningen är unik och kursinnehållet formas utifrån deltagarnas behov. Kursen leder till kompetensintyg för fortsatta studier på folkhögskola eller komvux. Intyget kan även användas för intag på SFI.

Under de senaste åren har etableringskursen minskat kraftigt, bland annat på grund av en kraftigt minskad invandring och omorganisationer inom Arbetsförmedlingen. Flera skånska folkhögskolor har därför lagt ner denna kurs.

Några fakta om deltagarna på etableringskurs i Skåne år 2024

- Under år 2024 gick 81 deltagare etableringskurs på någon av de skånska folkhögskolorna. 2017 var denna siffra 1 484. Motsvarande siffror för landet som helhet var 620 och 5 048.
- Skånes andel av rikets var 13 procent.
- I Skåne deltog fler kvinnor än män på etableringskurs och det är något fler än i landet som helhet.
- I Skåne hade betydligt fler en okänd utbildningsbakgrund jämfört med landet som helhet. Detta kan inte jämföras bakåt eftersom SCB nu tar fram denna statistik på ett annat sätt.
- De flesta som gick etableringskurs i Skåne var 25-44 år och så ser det även ut i landet som helhet. Så har det sett ut de senaste åren.

SFI på folkhögskola

Sedan år 2011 har folkhögskolan rätt att bedriva SFI på samma sätt som kommunal vuxenutbildning har. Folkhögskolan ansöker hos Skolinspektionen om betygsrätt för SFI. Deltagare kan söka SFI vid folkhögskola och kommunen ska informera deltagarna om möjligheten att studera SFI på folkhögskola. Kommunerna ersätter folkhögskolorna för SFI och ersättningen ska motsvara den kommunala kostnaden för SFI. SFI bedrivs under hela året med successiva intag.

Under år 2024 bedrev fem folkhögskolor i Skåne SFI i ett flertal kommuner. Deltagarna kom från de flesta skånska kommunerna. Under 2023 gick 2433 personer på SFI på en skånsk

folkhögskola. Det utgjorde 47 procent av landets totala antal. Siffrorna för hela år 2024 är ännu inte sammanräknade men under vårterminen gick 1 654 personer på SFI på en skånsk folkhögskola. Det utgjorde 44 procent av landets totala andel.

Några fakta om SFI på folkhögskola i Skåne år 2024

- Knappt hälften av landets SFI bedrevs i Skåne. Så såg det ut både år 2023 och 2024 även om siffran för år 2024 var något lägre och ännu inte är fullständiga.
- Hyllie Parks folkhögskola hade störst SFI-verksamhet av de skånska folkhögskolorna och utgjorde cirka en fjärdedel av landets SFI. Så såg det ut både 2023 och 2024.

Antal deltagare som har sysselsättning och/eller uppnått behörighet efter folkhögskola

I hela landet får allt fler deltagare behörighet efter avslutade folkhögskolestudier. I Skåne var dessa siffror något högre än för hela landet. Siffror för år 2024 finns ännu inte att tillgå för detta och därför är detta avsnitt baserat på siffrorna för år 2023.

Region Skåne har tittat på sysselsättningsgraden i rapporten ”Före och efter folkhögskola”. I rapporten framkom bland annat att nära 1/3 gick vidare till högskolestudier efter allmän kurs och att sysselsättningsgraden ökade från 20 procent två år innan till 50 procent två år efter allmän kurs. För särskild kurs ökade sysselsättningen från 60 procent (ett år innan) till 85 procent två år efter särskild kurs.

Antal deltagare som uppnått behörighet på allmän kurs

Med behörighet menas behörighet till gymnasiestudier, grundläggande behörighet till yrkeshögskolestudier eller grundläggande behörighet till högskolestudier.

År 2023 uppnådde drygt 16 procent behörighet på allmän kurs i Skåne. Detta inkluderar samtliga deltagare och inte bara de som avslutat allmän kurs. Motsvarande siffra för hela landet var drygt 11 procent. I Skåne har antalet deltagare som uppnått behörighet på allmän kurs ökat stadigt sedan 2017 då siffran var knappt 12 procent. Detta är en större ökning än för riket som helhet.